

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ

АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ: проблеми, стратегії, розвідки

**V Міжнародна наукова конференція
(Київ, 16–17 травня 2024 р.)**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

КИЇВ 2024

***РЕКОМЕНДОВАНО ДО ДРУКУ
Вченою радою
факультету іноземної філології
УДУ імені Михайла Драгоманова
(протокол № 11 від «20» червня 2024 р.)***

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ЛЕМІШ Н.Є. – доктор філологічних наук, професор
КОРНІЄНКО О.О. – доктор філологічних наук, професор
ПАХАРЄВА Т.А. – доктор філологічних наук, професор
КОСТЮК О.М. – кандидат філологічних наук, доцент

V Міжнародна наукова конференція «Аналіз та інтерпретація художнього тексту: проблеми, стратегії, розвідки» (Київ, 16-17 травня 2024 р.). Тези доповідей / Відповід. ред. Т. А. Пахарєва, ред. та підгот. до друку Т. А. Пахарєва, О. М. Костюк. К.: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 101 с. - електронне видання.

Видання відображає проблематику конференції, що її було присвячено різноманітним аспектам функціонування літератури в міжмистецькому просторі, зокрема, літературній складовій у синтетичних видах мистецтва; музичній, живописній, кінематографічній складовим поетики літературного твору; міжмистецькій взаємодії в межах індивідуальної творчої практики; взаємодії літератури з іншими видами мистецтва в жанровому аспекті; впливу цифрових технологій на форми та способи функціонування літератури в міжмистецькому просторі.

INSTAGRAM-БЛОГ І МЕРЕЖЕВИЙ ЩОДЕННИК ЯК ЖАНРИ ВІРТУАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Особливо поширеним жанром мережевої літератури є дописи в блогах і соціальних мережах, які, по суті, представляють собою щоденникові записи особистого, ліричного або публіцистичного характеру, орієнтовані на швидку зворотну реакцію у вигляді «лайків», «смайликів», «емоційнів», «коментів», «репостів». Переважна більшість мережевих дописів – це або аматорські перші спроби заявити про себе як письменника чи блогера-початківця: виставляєш текст на широкий загал – і читаєш схвальні або лайливі відгуки, або ж трансформація під потреби віртуального середовища канонічних жанрів літератури, куди зокрема належить так званий «мережевий журнал або щоденник подій» і персональні блоги українських bookstagram [2 ; 4].

Відомо, що жанр публічних щоденників існує з давніх часів, однак мережевий щоденник досі не втрачає своєї популярності, адже більшість інтернет-користувачів надають перевагу оперативним й інтерактивним формам спілкування, зокрема блогам, а «особливістю блогосфери є не лише інформативна функція текстової частини, а й вплив на погляди, емоційно-чуттєвий світ адресата повідомлень», – доходять висновку дослідники віртуальної комунікації Ж. Горіна, М. Іскова, М. Одинець [1, с.76]. Жанр блогу ілюструє найзагальнішу рису стилю інтернет-спілкування: прилюдність, можливість долучитися до обговорення актуальних новин, трендового явища, залишивши свій допис – комент. На нашу думку, саме коли автор створює і розпочинає вести свій блог, про нього можна говорити вже як про окрему, самодостатню віртуальну мовну особистість. За певними рисами – уживанням характерних слів, мовними кліше, побудовою речень, стилістикою дописів, використанням шрифтів і хештегів, навіть за типовими помилками – складається враження про співрозмовника, й неважко впізнати людину, з якою раніше вже спілкувався, але знав під іншим ніком.

Варто зазначити, що особливістю візуального контенту в ТікТок та Instagram є так звані Reels і розмовні Stories типу «life-style» – персональні блоги про стиль і спосіб життя популярного блогера, де за допомогою тих чи тих візуальних маркерів (напр., колаж із реальних чи відфотошоплених світлин або згенерованих мережею) ретранслюється ієрархія цінностей людини. Подібні випадки можна означити «life-style»-наративом, адже власник сторінки пропонує на публіку свою життєву історію, ділиться досвідом, аналізує новини, події, розповідає про подорожі за кордон, про свої захоплення, навчання або роботу чи інші моменти з особистого життя. Це, за нашими спостереженнями, є одним із найпопулярніших стилів ведення особистого акаунту в цих мережах: відома блогерка @sashaabo часто

публікує на сторінці світлини своєї малечі з хештегом # *розумне материнство*) : *Моя найбільша радість♥ Данчі і Женюх😊А як пахне волоссячко у них ...❤ Здуріти можна:-!!!* або інстаблогерка Анастасія Стадник *@n.stadnyk* ділиться лайфхаками про особисте: *Ніколи не говорила, що я свята*, адже у мене є також свої скелети у шафі😊😊😊 Мстила хлопцям, до мене залицялися одружені чоловіки((((Я зрозуміла, чоловіки ще ті «хижаси», лапшу вішають таку😊, що потім важко з вух знімати. Але я тримала френдзону:))) Я ще той маніпулятор (була)😊 Ваша # Анастасія Стадник♥).* Помітно, що українські топ-блогери зазвичай користуються мітками-хештегами # з відповідними ключовими словами, які, як відомо, є одним із різновидів механічного пошуку в мережі, адже додаючи певний хештег до свого допису, автор таким чином автоматично прив'язує свою фотографію до ключих слів, фрази пошукового запиту з аналогічними публікаціями інших користувачів, зокрема й схожій тематики # мода, # подорожі, # бізнес, # мистецтво, # моя сім'я, # лайфстайл тощо, що, зрештою, значно збільшує йому кількість підписників.

Типовий блог сучасного літературного блогера (соцмережі Instagram, ТікТок, Facebook) зазвичай складається з малих мовленнєвих жанрів: листи, різні нотатки, байки, анекдоти, кулінарні рецепти, сперечання з підписниками, нотатки до літературних творів, анонси нових книжок, улюблена музика, фотографії, експрес-опитування читачів. Заразом ці мовленнєві жанри в блозі рясно перемежуються з літературними текстами і сприймаються нарівно з ними. Отож, жанр блогу є, по суті, оновленою формою щоденника, а з іншого боку, представляє собою видозміну таких літературних жанрів, як сповідь, автобіографія, подорожні нотатки. Крім того, професійні письменники, літератори все частіше сприймають дописи на своїй персональній сторінці як цілком творчий і самодостатній літературний продукт, як, скажімо, популярна письменниця Дара Корній, яка працює в жанрі фентезі, часто робить святкові дописи з привітаннями не людей, а рідного їй міста, перемежуючи пости цитатами з власних книжок, напр.: *@darakorniy Тишуся та радію, що колись спокусилася на цю історію і написала роман про містечко Сокаль, котре мальовничо розкинулося на березі Західного Бугу. Тому що у мене є ось такі юні прекрасні талановиті читачі, котрі в цьому красивому містечку живуть і пишуть просто чарівні відгуки на #сузіря_дів та #місяцівну..."Сузір'я Дів" та "Місяцівна" ще більш загадкові...сильні... Усвідомлення того, що є в книзі Сокаль - маленька місто...моє місто❤* або дописи в соціальних мережах як можливість анонсу події або реклами: *Друзяки😊:)) всім бадьорого початку робочого тижня. Згадуємо нескорений Харків, готуємося до наступних концертів. Спасибі, що слухаєте й підтримуєте нас та донатите на пртребі ЗСУ♥♥♥ (Twitter (Сергій Жадан).* Як бачимо, комп'ютерна мережа насамперед значно полегшує поширення літературної продукції, а сам автор без особливих витрат і зусиль зможе донести свій художній витвір до широкої читацької аудиторії.

Популярні письменники також викладають на широкий загальний анонси і фрагменти творів, які лише готуються до видання. Так, проведений аналіз сторінок

кількох літературних блогерів: «ЛітОгляди Сущука», книжкові блоги Анастасії Герасимової для ВВС, книжковий блог Ксенії Близнець, «Етажерка», maria_pravda, rainy_lily (соцмережа Instagram), ms_jillena, valya_bubu (соцмережа TikTok) дозволив дійти висновку, що в структурно-композиційному плані книжковий блог охоплює три елементи:

- 1) профіль користувача, власника літературної веб-сторінки, з такими інформаційними блоками: ім'я, аватар, інші персональні дані, характеристика літературних преференцій його особистих, а також кола читачів
- 2) стрічка публікацій (дописів), найчастіше відвідувана сторінка блогу, яка містить доступні для перегляду авторські нотатки, розташовані зазвичай у зворотному хронологічному порядку, за тематичними жанровими групами (типу «Нове», «Ювілей письменника», «Жіноча поезія», «Золота класика», «Мемуари», «Найкращі переклади» тощо), супроводжувані тематичними дескрипторами: мітки, дані про перегляд авторських публікацій з коментарями до них
- 3) коментарі до публікацій як зворотний зв'язок, реакція читачів на авторський контент.

Дослідниця книжкових блогів як способу популяризації читання О. Погрібна виокремила 23 літературних блоги, з-поміж яких на нашу увагу заслуговують такі, як книжкові естафети, ініційовані блогерами; інтерактивне відео, в якому блогер відповідає на запитання аудиторії; музичні плейлисти для читання або меми на книжкову тематику; розповідь про власні читацькі звички; тематична добірка яскравих цитат або уривків з прочитаної книги; порівняння літературного тексту з екранізацією; косплеї – перевтілення блогерів в улюблених персонажів; розпакування придбаних видань, подарунків чи сюрпризів з книжками, коли блогер, розпаковуючи їх, прилюдно ділиться своїми емоціями; огляди улюблених місць для читання; пропозиція блогера віддати, обміняти, продати або розіграти книжку, яка йому з якихось причин не потрібна; демонстрація художнього оформлення книги (обкладинка, ілюстрації, шрифти, формат тощо) [3, с. 51-52].

Література

1. Горіна Ж. Д., Іскова М. А., Одинець М. П. Про віртуальну комунікацію в мережі Instagram. *Молодий вчений*. 2018. № 9.1 (61.1). С.32-35.
2. Книжковий Instagram в Україні: ще 10 блогерів, на які варто підписатися <https://chytomo.com/knyzhkovyj-instagram-v-ukraini-shche-10-bloheriv-na-iakykh-varto-pidpysatysia/> (дата звернення 22.04. 2024)
3. Погрібна О. О. Книжкові блоги як спосіб популяризації книги <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/170/2471/5890-1> (дата звернення 22.04. 2024)
4. 10 чудових українських bookstagram. Перша п'ятірка <https://blog.yakaboo.ua/10-chudovykh-ukrayinskykh-bookstagram-persha-pyatirka/> (дата звернення 02. 05. 2024)

ЗМІСТ

Mikkonen, Kai (Helsinki)

JUST LIKE A PAINTING, ONLY BETTER: INTERART RIVALRY AND ANXIETY IN BALZAC'S "LE CHEF-D'OEUVRE INCONNU" ("THE UNKNOWN MASTERPIECE").

3

Астахова А. А. (Київ)

ЕСХАТОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА В МІФАХ ТА ЕПОСАХ НАРОДІВ СВІТУ.....

8

Босак Н. Ф., Боєва Е. В. (Одеса)

INSTAGRAM-БЛОГ І МЕРЕЖЕВИЙ ЩОДЕННИК ЯК ЖАНРИ ВІРТУАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

12

Волошин В. О. (Харків)

ОБРАЗ ТОКСИЧНОЇ РАШИ У ВІРШАХ ОЛЬГИ СЛОНЬОВСЬКОЇ

15

Горіна Ж. Д., Ярошевич М. В. (Одеса)

УКРАЇНСЬКА ВІДЕО-ЗВУКОВА ПОЕЗІЯ В ДОДАТКУ ТІК-ТОК: МІЖМИСТЕЦЬКИЙ КОНТЕКСТ

19

Горіна Ж. Д., Чорнопіщук А. І. (Одеса)

ЛІТЕРАТУРА Й ІНТЕРНЕТ: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ ТА ШЛЯХИ ВЗАЄМОДІЇ

24

Даниленко Ю. А. (Харків)

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПОНЯТТЯ «ПОВНОТА» У ТВОРІ ЦАО СЮЕЦІНЯ «СОН У ЧЕРВОНОМУ ТЕРЕМІ»

26

Ділай І. (Львів)

ДИСТАНЦІЙНЕ ЧИТАННЯ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ МАРГАРЕТ ЕТВУД)

29

Золотько А. А. (Харків)

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ У ПОЕТИЧНОМУ ПРОСТОРІ СПОГАДУ В ПОЕЗІЇ ІВАНА МАЛКОВИЧА «КАТАРСИСИ» (ЧАСТИНА II)

32

Клейтон Д. (Оттава)

ЛЕГЕНДА О ВЕЧНОМ ЖИДЕ И «ПЕРЕХОД ЧЕРЕЗ ЗБРУЧ» ИСААКА БАБЕЛЯ.....

36

Козлова А. Г. (Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ЛІРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ПОЕТА-ХУДОЖНИКА СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО

42

Костюк О. М. (Київ, Україна).

ФОРМИ І ФУНКЦІЇ ТЕАТРАЛЬНОСТІ У РОМАНІ РОЇ ХЕНА «ДУШЬ»

46